

Complexnummer: 520161

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Complex Mariastraat

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

520162, 520163, 525193, 525194

Woonplaats

Mariahout

Gemeente

Laarbeek

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Mariastraat 25, 5738 AH Mariahout

Complexomschrijving

Inleiding.

Het tussen 1932 en 1935 gebouwde complex bestaat uit de door de Tilburgse architect Phil Donders ontworpen KERK O.L. Vrouw van Lourdes (1), een processiebos met BEELDEN (2), een KRUISBEELD (3), en een PASTORIE (4). Bij het geheel hoorde tevens een Lourdesgrot met buitenpreekstoel. De objecten zijn centraal gesitueerd in de dorpskom van Mariahout. Het gehele complex werd ontwikkeld ten dienste van de in 1932 officieel ontstane kern en parochie Mariahout. De stichter van de parochie, pastoor J.R.A. van Eijndhoven, was de drijvende kracht achter de processies en de Mariadevotie die lange tijd het beeld van Mariahout bepaalden als bedevaartsoord. De Lourdesgrot en de buitenpreekstoel zijn in de jaren negentig van de 20ste eeuw door instorting verloren gegaan en in 1999 herbouwd. Beide vallen buiten de bescherming. Het complex is gelegen op een groot rechthoekig perceel, gelegen aan de doorgaande weg en op een enkele uitzondering na omringd door nieuwbouwwoningen.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang als voorbeeld van de ontwikkeling van het katholieke geloof in Noord-Brabant in het Interbellum en hangt samen met de bestuurlijke ontwikkeling, waarbij in landbouwontginningen nieuwe nederzettingen werden gesticht, die tegelijk een eigen parochie werden. Het geheel heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop architect P. Donders een dergelijk parochiecentrum annex bedevaartsoord vorm heeft gegeven. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de betekenis voor het aanzien van de streek en is gaaf bewaard gebleven.

Monumentnummer*: 520162

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82833/130

Complexnummer

520161

Complexnaam

Complex Mariastraat

*Woonplaats**

Mariahout

*Gemeente**

Laarbeek

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Mariastraat

*Nr**

25

*Toev.**

*Postcode**

5738 AH

*Woonplaats**

Mariahout

Situering

Locatie

Mariastraat

27

5738 AH

Mariahout

*Kadastrale gemeente**

Lieshout

*Sectie**

C

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1831

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding.

KERK, toegewijd aan O.L. Vrouw van Lourdes, opgetrokken in een mengeling van Expressionistische en Delftse School stijl. Ontworpen door Phil Donders en gebouwd tussen 1932 en 1933.

Omschrijving.

De kruisvormige, eenbeukige kerk van drie traveeën met transept, excentrische zuid-westtoren en rechtgesloten koor, is opgetrokken uit machinale baksteen en heeft zadeldaken met verbeterde Hollandse dakpannen, het transept is lager aangezet. Alle daken hebben een uitkragende houten gootlijst. De zuidwesttoren en het klokkentorentje op de verhoogde koortravee hebben een vierzijdige spits met leien in maasdekking. De westgevel heeft een zijkapel, een puntgevel met asymmetrische dakaanzet en de in de hoek opgenomen toren. De centrale entree bezit rechte vleugeldeuren onder luifel en baksteen muren aan de zijden. Op de begane grond keperboogramen met glas-in-lood. Boven de entree een variant op het roosvenster, met om een rond raam vier wigvormige keperboogvensters, alle met glas-in-lood. Topgevel met smal staand raam en staand siermetselwerk en een natuursteen kruis als bekroning. Daarachter een hogere, naar rechts verschoven topgevel met staand siermetselwerk en twee smalle staande ramen. In de toren verder smalle staande ramen, rechthoekige galmgaten en vierkante wijzerplaat met cijfers, beide onder de ver uitkragende dakrand.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De zijgevels van de kerk worden per travee, met drie keperboogvensters, gescheiden door versneden baksteen steunberen. In het transept een variant op een half roosvenster. Tegen de hoge koortravee met hoge keperboogramen een lage uitbouw per keperboograam onder lessenaardak. Het interieur heeft baksteen gewelven. In het priesterkoor vier glas-in-loodvensters met eucharistische symbolen uit 1933. Eenklaviers mechanisch orgel gemaakt door F.C. Smits 1 in 1866 voor de kerk van Strijp. Het orgel bezit 5 registers en aangehangen pedaal. Andere oude elementen zijn onder meer een koperen godslamp met drie gevleugelde draken en een houten gepolychromeerd Mariabeeld uit ca. 1900. M. van Bokhoven en Jonkers maakten in 1933 drie stenen beelden voor de kerk: Anna, Bernadette en O.L. Vrouw van Lourdes.

Waardering.

De kerk is van algemeen belang als voorbeeld van de ontwikkeling van het katholieke geloof in Noord-Brabant in het Interbellum en hangt samen met de bestuurlijke ontwikkeling, waarbij in landbouwontginningen nieuwe nederzettingen werden gesticht, die tegelijk een eigen parochie werden. Het geheel heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop de architect P. Donders een dergelijk parochiecentrum annex bedevaartsoord vorm heeft gegeven. Het gehele complex heeft ensemblewaarde vanwege de betekenis voor het aanzien van de streek en is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Gedenkteken(D)

Functie

Kerk

Gedenkteken(D6)

Monumentnummer*: 520163

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82833/147

Monumentnaam**

Complex Mariastraat

Complexnummer

520161

Complexnaam

Complex Mariastraat

Woonplaats*

Mariahout

Gemeente*

Laarbeek

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Mariastraat

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

5738 AH

Woonplaats*

Mariahout

Situering

Locatie

Mariastraat

27

5738 AH

Mariahout

Kadastrale gemeente*

Lieshout

Sectie*

C

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1831

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

KRUISBEELD op Calvarieberg, behorende bij het kerkhof van de O.L. Vrouw van Lourdeskerk en gesitueerd ten noorden hiervan. Het kerkhof werd tegelijkertijd met de bouw van de kerk, tussen 1932 en 1933, aangelegd.

Omschrijving.

Op de begraafplaats staat temidden van eenvoudige kruisvormige hardsteen zerken en hergebruikte gietijzeren kruisen als visuele afsluiting een Calvarieberg. Op een nieuwe baksteen sokkel staat een houten kruis met daarop een Corpus van gietijzer waarboven een INRI-bord.

Waardering.

Het Calvariekruis met Corpus is van algemeen belang als onderdeel van een complex dat een voorbeeld is van de ontwikkeling van het katholieke geloof in Noord-Brabant in het Interbellum en hangt samen met de bestuurlijke ontwikkeling, waarbij in landbouwontginningen nieuwe nederzettingen werden gesticht, die tegelijk een eigen parochie werden. Het geheel heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop de architect P. Donders een dergelijk parochiecentrum annex bedevaartsoord vorm heeft gegeven. Het gehele complex heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ensemblewaarde vanwege de betekenis voor het aanzien van de streek en is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Kruisbeeld (H)

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 525193

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82823/87

Complexnummer

520161

Complexnaam

Complex Mariastraat

Woonplaats*

Mariahout

Gemeente*

Laarbeek

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Mariastraat

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

5738 AH

Woonplaats*

Mariahout

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Lieshout

Sectie*

C

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1831

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Twee BEELDEN van Maria en Bernadette, geplaatst in een processiebos ten noorden van de O.L. Vrouw van Lourdeskerk en de Lourdesgrot. Het bos is aangelegd in 1935, evenals de vijver die ontstond bij het bouwrijp maken van de grond. In het dichtbegroeide bos staan langs de slingerende paden 3 te beschermen objecten uit ca. 1935. Het in 1946 gebouwde openluchttheater valt buiten de rijksbescherming.

Omschrijving.

1 Het eerste beeld vanaf de ingang van het park is een Mariabeeld. Het staat op een hardstenen sokkel van het torenmodel met rustica met aan de bovenzijde puntige kantelen. Vanuit de vierkante voetplaat ontspringen geschilderde smeedijzeren bladranken. Het stenen beeld van Maria is tot aan de knie beschadigd. Het gekroonde beeld heeft de handen gevouwen en aan de rechterarm een rozenkrans. Het geheel staat in een rond, met bakstenen afgezet bloemperk. 2 Bij de vijver staat op een sokkel van het torenmodel een beeld van de H. Bernadette. De sokkel met een schulprand aan de bovenzijde is van kunststeen. Het beeld is van kalksteen en is gesigneerd: Gebr. v. Eck Eindhoven. Bernadette draagt klompjes en heeft de handen gevouwen. 3 In de as van het beeld van Bernadette een kunststenen bloembak. Deze staat op een getrapte sokkel met drie bollen, waarop de platte schotel rust.

Waardering.

Het processiebos met beelden is van algemeen belang als onderdeel van een complex dat een voorbeeld is van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ontwikkeling van het katholieke geloof in Noord-Brabant in het Interbellum en hangt samen met de bestuurlijke ontwikkeling, waarbij in landbouwontginningen nieuwe nederzettingen werden gesticht, die tegelijk een eigen parochie werden. Het geheel heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop de architect P. Donders een dergelijk parochiecentrum annex bedevaartsoord vorm heeft gegeven. Het gehele complex heeft ensemblewaarde vanwege de betekenis voor het aanzien van de streek en is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Monumentnummer*: 525194

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 82823/119

Monumentnaam**

Complex Mariastraat

Complexnummer

520161

Complexnaam

Complex Mariastraat

Woonplaats*

Mariahout

Gemeente*

Laarbeek

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Mariastraat

Nr*

25

Toev.*

Postcode*

5738 AH

Woonplaats*

Mariahout

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Lieshout

Sectie*

C

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1831

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

PASTORIE, gebouwd in 1932-1933 naar ontwerp van Phil Donders. Het gebouw ligt ten oosten van de O.L. Vrouw van Lourdeskerk.

Omschrijving.

Het eenlaagse pand heeft een plattegrond van in elkaar grijpende rechthoeken. Het is opgetrokken uit machinale baksteen en heeft boven de ver uitkragende houten gootlijst een samengesteld schilddak met verbeterde Hollandse dakpannen. De gevel aan de straatzijde bezit rechts twee vensters met bovenlicht, boven en onder van glas-in-lood voorzien. Alle vensters hebben betegelde vensterdorpels. Links een erker met baksteen borstwering en plat dak, alle vensters met glas-in-lood. Brede dakkapel met vier ramen waarin verdeling met loodstrippen. De westgevel bezit rechts een kruisvenster met glas-in-lood, ook in de risaliet met topgevel aan de linkerzijde zo'n raam. In het dakvlak rechts weer een dakkapel als aan de straatzijde. Onder het rechter venster een opgemetselde baksteen plantenbak. Rechts in de risaliet een rondboogportiek met geblokt gemetselde randen en kruis, vernieuwde paneeldeur. De dakaanzet van de topgevel is asymmetrisch. Op de eerste etage een tweelicht venster met glas-in-lood strippen. Daarboven onder gedecoreerd afdak een klok, in de nok staat siermetselwerk. Links hiervan een eenlaags

aanbouw onder plat dak met deur onder luifel, met verbindende aanbouw naar kerk.

De oostgevel bezit in het midden een eenlaagse uitbouw onder plat dak met deur, toegang gevend tot de privétuin welke aan de straatzijde is afgeschermd door een baksteen muur. Rechts en links hiervan twee kruisvensters met glas-in-lood strippen. De overkragende daklijst wordt in het midden doorbroken door een baksteen deel met hoge vensters, waarachter zich de trap bevindt. Aan weerskanten van dit deel met plat dak waarop windveerpannen een tweelichts dakkapel met glas-in-lood strippen.

Waardering.

De pastorie is van algemeen belang als onderdeel van een complex dat een voorbeeld is van de ontwikkeling van het katholieke geloof in Noord-Brabant in het Interbellum en hangt samen met de bestuurlijke ontwikkeling, waarbij in landbouwtgunningen nieuwe nederzettingen werden gesticht, die tegelijk een eigen parochie werden. Het geheel heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop de architect P. Donders een dergelijk parochiecentrum annex bedevaartsoord vorm heeft gegeven. Het gehele complex heeft ensemblewaarde vanwege de betekenis voor het aanzien van de streek en is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie